

Ἐλεύθερη πληροφόρηση

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ὁ Μητροπολίτης Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος ΝΙΚΟΛΑΗΜΟΣ
Ἀριθμός φύλλου 254 1 Ἰουνίου 2009

Ὁ ὀλισθηρός μονόδρομος

Αφουγκράζομαι, μέσα σέ βαρειά πίεση μελαγχολίας, τόν ἀσυμμάζευτο στεναγμό τῶν θυμάτων τῆς σύγχρονης διαφθορᾶς. Οὔτε οἱ διαφθαρμένοι ἐκμεταλλευτές εἶναι λίγοι. Οὔτε τὰ θύματα σπάνια. Συλλέγω καί ἐγγράφω στό ὑπερφορτωμένο ἀρχεῖο τῆς μνήμης καί στό εὐαίσθητο πινάκιο τῆς καρδιάς τόν πικρό καί στυφό λόγο, πού ἐντοπίζει-εὐσυνείδητα ἢ διαφημιστικά-τίς ἀνοιχτές, πυορροοῦσες κοινωνικές πληγές καί ψέγει, ἀσταμάτητα, τούς συντελεστές τῆς κοινωνικῆς καί πολιτιστικῆς ἀποσύνθεσης. Καί, συχνά, προσθέτω, πλάϊ στίς καταγραφές τῆς ἀπογοιτευμένης συνείδησης ἢ τίς κραυγές τῆς στρατευμένης ὀργῆς καί τή δική μου ἀρνητική κρίση καί προσυπογράφω τό διαπιστωτικό ὕλικό μέ τή ματωμένη σταλαγματιά τῆς ὀδύνης μου.

Στίς σημερινές μας κοινωνίες, πού οἰκοδομοῦν τήν εὐτυχία τους στόν πλοῦτο καί στήν εὐμάρεια-τό διαπιστώνουμε καί τό νοιώ-

θουμε-ή διαφθορά έχει διογκωθεί επικίνδυνα. Κυκλοφορεί άναιδέστατα, στίς άνοιχτές λεωφόρους μας καί στίς σκοτεινά μας σοκάκια, ως μοτίβο μοντέρνας, άνεξαρτητοποιημένης εϋφυΐας. Γεμίζει καί υπερχειλίζει τίς δεξαμενές τής πληροφόρησης. Άναστατώνει τό Βουλευτήριο. Άλλοτριώνει τήν καθημερινότητα.

Θά καταντήσει, ώστόσο, κενολογία καί άναποτελεσματική άναμάσηση τής θλιβερής, κοινής μας έμπειρίας, ό φορτικός στιγματισμός τής πολυκλαδικής διαφθοράς, άν, παράλληλα, δέν καταστρώνεται πρόγραμμα διαγνωστικής έξερεύνησης του̃ φαινομένου καί άν δέν άναζητείται μονοπάτι διαφυγής καί διάσωσης από τό πνιγηρό νέφος. Εΐναι σύνηθες νά μελαγχολείς ή νά όργιζεσαι. Εΐναι άνέξοδο νά τοξεύεις λεκτικά, φαρμακερά βέλη στήν άνώδυνη ανθρωπίνη μάζα. Δύσκολο εΐναι νά δίνεις στίγμα γόνιμου πόνου, πού ντιουμπλάρει τήν άγωνία μέ γόνιμους, ύπαρξιακούς προβληματισμούς καί τήν πικρία μέ στόχευση τήν υπέρβαση.

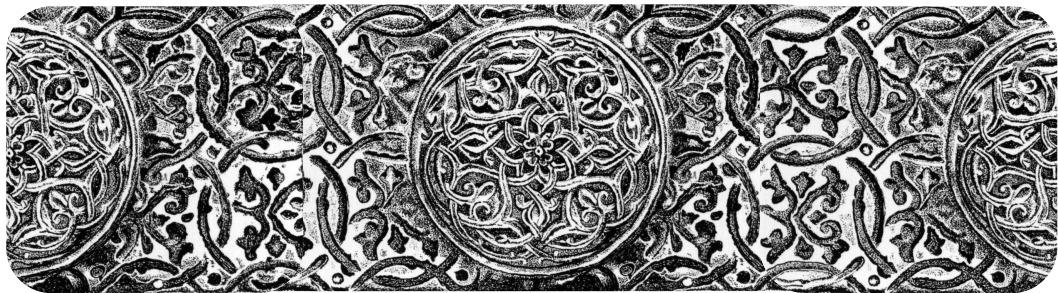
Δίχως νά ξεχωρίζω τόν έαυτό μου από τή σύγχρονη, άλλοτριωμένη, κοινότητα, δίχως νά έλαχιστοποιώ τίς προσωπικές μου εϋθύνες καί νά μεγιστοποιώ τίς αλλότριες, θέλω νά καταθέσω στήν τράπεζα τών άρνητικών διαπιστώσεών μας καί τών υπερφορτισμένων πικριών μας ένα έρώτημα. Στόν αΐώνα, πού ζοϋμε, στό κλίμα, πού τό αναπνέουμε καί γεμίζει τά σωθικά μας, στίς δομές, πού θεληματικά ή άθέλτητα έμπλεκόμαστε, ποιό εΐναι τό προσωπικό μας κεφάλαιο, πού τό επενδύουμε σέ όράματα, σέ σχεδιασμούς, σέ μόχθο καθημερινότητας, σέ τρόπο ζωής; Ποιές εΐναι οί λαχτάρες, πού γεμίζουν τό «εΐναι» μας καί ύπαγορεύουν τίς άσήμαντες ή τίς αποφασιστικές επιλογές μας; Ποιά εΐναι τά έντελώς προσωπικά μας κίνητρα, πού διεγείρουν τή φαντασία μας, σηματοδοτοϋν τούς στόχους μας καί χαράσσουν τό αποκλειστικά προσωπικό δρομολόγιο τής ζωής μας;

Ηφωνασκοϋσα προπαγάνδα καί, παράλληλα, ή βυσσοδομοϋσα πολυκέφαλη εκμετάλλευση μās φωτίζουν, ως στόχο άδιαμφισβήτητης άξίας, τήν «εϋμάρεια». Τήν υπέρμετρη άπόλαυση τής ύλης. Καί τήν άλόγιστη ίκανοποίηση τής σάρκας. Σέ μñκος χρόνου. Καί σέ άκόρεστη γεύση. Δέν μās μιλοϋν γιά τό πνεϋμα. Δέν μās χειραγωγοϋν στήν άγκαλιά του̃ Θεοϋ-Πατέρα. Δέν συμμερίζον-

ται τή λαχτάρα τῆς ὑπαρξῆς μας, γιά οὐσιαστικό νοηματισμό τῶν βημάτων μας, κατά τή μιά καί μοναδική διάβαση τοῦ γεφυριοῦ τῆς ζωῆς μας. Δέν μᾶς θυμίζουν, πῶς ἡ ψυχὴ κινεῖται αὐθόρμητα, ἀκόρεστα διψασμένη, γιά προσφορά καί γιά ἀποδοχή θυσιαστικῆς ἀγάπης. Δέν μᾶς ἀνοίγουν τοὺς ὀρίζοντες τῆς αἰωνιότητος. Ὅλα αὐτά τὰ καταλογραφοῦν στὰ ταμπού τῶν περασμένων, τῶν ἀνανάπτυκτων ἢ τῶν ὑπανάπτυκτων αἰώνων. Τῶν αἰώνων τῆς φτώχειας, τῆς ἀμάθειας καί τῆς κακομοιριάς. Τά ὄνειρα καί τὰ ἀνοίγματα τῆς ἐποχῆς μας ἀνεβάζουν τὸν πήχην στήν ὁλοένα καί ἐμπλουτιζόμενη εὐμάρεια.

Ομως, ὅταν ὑποβαθμίζονται καί περιφρονοῦνται οἱ χαρισματικές εὐαισθησίες τῆς ὑπαρξης, ὅταν ἀκυρώνονται οἱ λαχτάρεις τοῦ πνεύματος, ὅταν συμπνίγονται οἱ συνειδησιακές ἀναστολές, δικαιοῦται κανεὶς νὰ ἀμφιβάλλει, ὅτι ἡ αὐτοπαράδοση στὰ ὁράματα καί στήν πρακτικὴ τῆς διαφθορᾶς καταντᾷ μονόδρομος; Ἡ εὐμάρεια, καθὼς δέν ἔχει μήτε σταθμὸ κορεσμοῦ μήτε τέλος πληρότητας, σύρει τὸ νοῦ καί τή θέληση στήν ἐπινόηση τεχνασμάτων, ἀσύμβατων μέ τὴν ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια. Τραβάει τὴν ὑπαρξὴ στὸν κατήφορο τῆς ἐκτροπῆς. Καί διαφθείρει, ὁλοένα καί περισσότερο, τὴν πολύτιμη εἰκόνα τοῦ Θεοῦ.

Οἱ στατιστικές, πού καταφτάνουν ἀπὸ κάθε σημεῖο τοῦ πλανήτη καί οἱ ἀναλύσεις, πού περνοῦν στοὺς φωτισμένους πίνακες τῆς ἐνημέρωσης, τὸ μαρτυροῦν καί τὸ φωνάζουν. Ὁ πολιτισμὸς μας, ἡ καθιέρωση τῆς εὐμάρειας ὡς τρόπου ζωῆς καί ἡ στόχευση τῆς ἀδιάκοπης, τρελλῆς ἀναβάθμισης τοῦ «κατὰ κεφαλὴν» εἰσοδήματος, ἀνέβασαν ἐπικίνδυνα τὸ δείκτη τῆς διαφθορᾶς καί τροφοδότησαν, μέ πρόσθετες ἐμπάθειες, τὰ ὑπαρκτά μίση, τίς-«ἐν ἐξελίξει»-ἀντιπαλότητες τῶν σύγχρονων κοινωνιῶν μας.

Κατενώπιον τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ

(α)

Νοιώθω έπιτακτικό τό χρέος νά μιλήσω άνοιχτά καί ύπεύθυνα στό λαό τοῦ Θεοῦ. Νά κάνω κατάθεση φορτισμένης συνείδησης. Νά έκφραστῶ πηγαία, άδέσμευτα καί έξομολογητικά στό τραυματισμένο καί πονεμένο πλήρωμα τῆς Μητροπολιτικῆς μου έπαρχίας, πού μοῦ τήν έμπιστεύτηκε ἡ άγάπη τοῦ Θεοῦ καί πού μοῦ τή στέρησε βίαία ἡ μηχανορραφία τῶν συλλειτουργῶν μου. Καί νά προεκτείνω τήν έμπονη έξαγόρευσί μου πρὸς ὅλα τά μέλη τῆς τοπικῆς μας Έκκλησίας. Νά άνοίξω «κατενώπιον πάντων» τίς πύλες τῆς καρδιάς μου καί, ταυτόχρονα, τίς πύλες τοῦ Συνοδικοῦ μας διεθυντηρίου, γιά νά γνωρίσουν καί νά ψαύσουν οἱ πάντες τίς άνοιχτές, πυορροοῦσες πληγές, πού κατατρώγουν τή Συνοδικότητα καί άλλοτριώνουν τή ποιότητα τοῦ έκκλησιαστικοῦ βιώματος. Καί νά τοὺς ζητήσω νά συμβάλουν, μέ τίς θερμές τους ίκεσίες στό θρόνο τῆς Χάριτος καί μέ τοὺς ὀλόψυχους άγῶνες τους, στήν ἴαση καί ένδυνάμωση τοῦ ἡγετικοῦ Έπισκοπικοῦ Σώματος. Στήν άφύπνισή του

καί στήν εύαισθητοποίηση τῆς ναρκωμένης συνείδησής του. Στήν άνάσταση τοῦ Άποστολικοῦ καί Πατερικοῦ φρονήματός του. Καί στήν άποκατάστασή του ὡς «*άλας τῆς γῆς*» καί «*φῶς τοῦ κόσμου*» (Ματθ, ε' 13, 14).

Στό έγχείρημά μου αυτό δέν ἔχω τή σύμφωνη γνώμη τῶν συλλειτουργῶν μου Έπισκόπων. Δέν τήν ἔχω ζητήσει. Όχι γιατί δέν τήν έκτιμῶ ἢ γιατί δέν θεωρῶ άναγκαῖο νά κατατεθεῖ ένώπιον τοῦ πιστοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, ὡς έκφραση κοινῆς, ὀλόψυχης συντριβῆς τῶν ύπεύθυνων ποιμένων, γιά ὅσα δεινά σωρεύτηκαν στήν Έκκλησία τῆς Ελλάδος, έξ αίτίας τῶν λαθῶν τους ἢ τῶν άμαρτωλῶν σκοπιμοτήτων τους. Άλλά γιατί πιστεύω, πῶς οὔτε τούτη τή στιγμή-πού ἡ λαϊκή άγωνία ἔφτασε στήν ύπερθέρμανση τῆς κατακραυγῆς-τό Σῶμα τῶν Έλλήνων Έπισκόπων εἶναι σέ θέση νά άναθεωρήσει τίς έκτροπές του, νά βιώσει, δυναμικά, τή μετανοια καί νά άναζητήσει, ταπεινά, τή λυτρωτική άνανεωτική Χάρη, πού άναβλύζει άπό τό σταυρό τοῦ Άρχιερέως Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ δική μου ἐξαγόρευση δέν ἔχει τήν ἔννοια καί τήν ποιότητα τῆς δημόσιας καταγγελίας. Εἶναι ἀπλή, ταπεινή κατάθεση καί μερισμός μέ τό πλῆθος τῶν ἀδελφῶν μου, τοῦ βαθύτατου, προσωπικοῦ μου πόνου. Καί, ταυτόχρονα, διακριτική συλλογή τῶν δακρύων καί τῶν στεναγμῶν ὧν ἐκείνων, πού τή διαταραχή τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὁμαλότητος τή βιώνουν ὡς προσωπική τους περιπέτεια καί τό ἄλγος τῶν πληγῶν περνάει στή δική τους συνείδηση καί ματώνει τή δική τους καρδιά.

Κύρια, ἀποστολική διδαχή, πού μοῦ δίνει τό θάρρος καί μέ καλύπτει ἐκκλησιολογικά στό τολμηρό τοῦτο ἐγχείρημά μου, εἶναι τό περιεχόμενο τοῦ δωδέκατου κεφαλαίου τῆς πρώτης πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς τοῦ ἀποστόλου Παύλου. Σύμφωνα μέ τήν ἀποκαλυπτική αὐτή διατύπωση τοῦ ἀποστόλου μας, ὁλόκληρο τό πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας συναρμοζόμαστε στό ἕνα καί μοναδικό Σῶμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. *«Καθάπερ γάρ τό σῶμα ἐν ἐστὶ καί μέλη ἔχει πολλά, πάντα δέ τά μέλη τοῦ σώματος τοῦ ἐνός, πολλά ὄντα, ἐν ἐστὶ σῶμα, οὕτω καί ὁ Χριστός»* (Α' Κορινθ. ιβ' 12). Σ' αὐτή, τήν ἁρμονική σύνθεση καί τή σύνδεση μέ τό πρόσωπο τοῦ Ἀρχιερέα Χριστοῦ, κανένα μέλος τοῦ Σώματος δέν μπορεῖ νά πορεύεται μοναχικά, ἀδιαφορώντας γιά τήν πορεία καί γιά τήν ὑγεία τοῦ ἄλλου μέλους. Ἡ χαρά τοῦ ἐνός, εἶναι καί χαρά ὧν τῶν μελῶν. Καί ἡ ταλαιπωρία ἢ ἡ ὀδύνη τοῦ ἐνός, περνάει ὡς ταλαιπωρία καί ὡς ὀδύνη καί στά ὑπόλοιπα μέλη. *«Εἴτε πάσχει ἐν μέλος, συμπάσχει πάντα τά μέλη, εἴτε δοξάζεται ἐν μέλος, συγχαίρει πάντα τά μέλη»* (στ. 26).

Μέ δεδομένη αὐτή, τή στενή δια-

σύνδεση ὧν τῶν μελῶν, πού μετέχουν στήν Εὐχαριστιακή Κοινότητα καί, πού συγκροτοῦν τό ἕνα Σῶμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἶναι ἀδιανόητο νά ἐπισυμβαίνουν τριγμοί καί ρωγμές στοὺς Συνοδικούς, ἡγετικούς χώρους καί πληγές ἀφόρητης ἠθικῆς νοσηρότητας στό κολλέγιο τῶν ποιμένων καί τά πιστά καί ἀφοσιωμένα μέλη τῆς Ἐκκλησίας νά περπατοῦν ἀπληροφόρητα ἢ, ἐξ αἰτίας τῆς δικῆς τους ραστώνης, νά προσπερνοῦν ἀδιάφορα. Μιά τέτοια ἀποστασιοποίηση καί ψυχρότητα-στήν περίπτωση πού ὑπάρχει καί ἐκδηλώνεται-μαρτυρεῖ σύμπτωμα ἐκφυλιστικό τῆς ἐκκλησιαστικῆς εὐαισθησίας καί ἐπέκταση τῆς νοσηρότητας ἀπὸ τίς ἡγετικές κεφαλές καί στά ὑπόλοιπα μέλη τοῦ χαρισματικοῦ Σώματος.

Ἡ θεμελιακή αὐτή ἀρχή, πού φτάνει σέ μᾶς, ὡς διδαχή καί ἐντολή, ἐκ μέρους τοῦ ἀποστόλου μας Παύλου, νοιώθω, πῶς μέ νομιμοποιεῖ, ὅχι νά διατυμπανίσω ἀδιάκριτα τίς πληγές τῶν συνιεραρχῶν μου, ἀλλά νά ἐκφράσω τό «συμπάσχειν» καί τό «συναλγεῖν» καί νά μεριστῶ τήν ὀδύνη μέ ὅλους τοὺς ἀδελφούς μου. Νά ἐντοπίσω τίς ἀνοιχτές πληγές. Νά ἐπισημάνω τοὺς κινδύνους. Νά καλέσω, ὅσους μέ ἀκούσουν καί κοινωνήσουν στίς ἀγωνίες μου, σέ συναγερμό προσευχῆς καί σέ ἀγώνα γιά τήν ὑπέρβαση τῆς νοσηρῆς κρίσης.

Μέσα σ' αὐτά τά πλαίσια θά ἐνταχθοῦν οἱ σκέψεις μου καί οἱ ἐπισημάνσεις μου, πού θά καταστρωθοῦν ἀμέσως παρακάτω.

Δηλώνω δέ, ὅτι δέν διατίθεμαι νά ἀναφερθῶ καταγγελτικά σέ συμπεριφορές προσώπων. Οὔτε σέ ἀναμετρήσεις καί συγκρούσεις φιλοδοξιῶν.

Θά ἐγγίσω τό δάχτυλο στίς χαίνουσες πληγές. Στό πνευματικό καί ἡθικό κλίμα, πού ὑπαγορεύει τίς ἀλλοτριωτικές συμπεριφορές. Στά ὁράματα καί στίς μεθοδεύσεις, πού στρέφουν τά νῶτα στή θυσιαστική ἀγάπη καί στή δόξα τοῦ Σταυροῦ καί μαγεύονται ἀπό τήν κούφια δόξα τῆς κοσμικότητας.

Ἡ πρώτη, ὀδυνηρή, διαπίστωση, πού ἀποτελεῖ κοινή ἄποψη καί ἐμπειρία τῆς μεγάλης μάζας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος, εἶναι, πῶς ἡ θεολογική καί ἡ ἐκκλησιολογική κατάρτιση τῶν σημερινῶν ποιμένων τῆς ἐλληνικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μας εἶναι ἀπαράδεκτως ἀτροφική. Καί ἡ ἱκανότητά τους νά ἀναλύσουν καί νά ἀντιμετωπίσουν «μετ' ἐπιστήμης» σοβαρά, ἐπείγοντα προβλήματα, νά ἐνημερώσουν «μετ' ἀκριβείας», ἀπό τήν ὑπεύθυνη καθέδρα τῆς Συνοδικότητας, τό ἀνήσυχο πλήρωμα καί νά θρέψουν πνευματικά τό λαό, εἶναι ἐπικίνδυνα ἐλλειμματική.

Δέν ἀποσιωπῶ τίς λαμπρές ἐξαιρέσεις. Στό Σῶμα τῆς Ἱεραρχίας ὑπάρχουν κάποια ἀναστήματα, μέ ἄρτια πνευματική καλλιέργεια, μέ πλούσια καί ὠριμη παιδεία καί μέ δεξιότητες, πού τοὺς καθιστοῦν ἱκανούς νά χειριστοῦν δύσκολα προβλήματα. Ἡ σπουδή τῶν Ἀγίων Γραφῶν, ἡ ἐνδελεχής μελέτη τῶν Πατερικῶν θησαυρισμάτων, ἡ προσεκτική καί σεβαστική πρόσβαση στοὺς Ἱερούς Κανόνες καί ἡ πρόνοια νά μὴν ἐκφύγουν ποτέ ἀπό τό πλαίσιο τῶν ἐπίσημων ὁρκῶν τους, πού τοὺς κατάθεσαν κατά τίς φοβερές στιγμές τῆς χειροτονίας τους καί τῆς διαβεβαίωσής τους ἐνώπιον τῆς πολι-

τειακῆς ἀρχῆς, τοὺς ἔχουν ἀναδείξει γνήσιους ποιμένες καί πατέρες, μεταφορεῖς τῆς Εὐαγγελικῆς Ἀλήθειας καί πιστοὺς διατηρητές τῆς ἀτίμητης Πατερικῆς Παράδοσης.

Τό ἀτύχημα, ὅμως, εἶναι ὅτι αὐτοί, οἱ πνευματικά, θεολογικά καί πρακτικά ἐμπλουτισμένοι, μετριοῦνται στά δάχτυλα. Εἶναι μιά δραματική μειονότητα, στό σύνολο τῶν Συνοδικῶν Συνέδρων. Ἡ μαρτυρία τους ἀκούγεται, ἀλλά περιφρονεῖται. Καί συμπνίγεται μέσα στή θύελλα τῆς ἀμάθειας καί τῆς ἐμπάθειας, πού ἀποτελοῦν στοιχεῖα ταυτότητας γιά τή Συνοδική πλειοψηφία.

Ὅποιος φυλλομετρήσει, μέ ἐρευνητική διάθεση, τίς πυκνές Συνοδικές ἀνακοινώσεις, πού καταχωρίζονται στό ἐπίσημο δημοσιογραφικό ὄργανο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, στό περιοδικό «Ἐκκλησία», θά συρθεῖ σέ κάποιες διαπιστώσεις, πού θά τόν ἀφήσουν ἄφωνο.

Ἡ πρώτη ἀνακάλυψή του, θά εἶναι ἡ παντελής ἔλλειψη ἀναφορᾶς τῶν Συνοδικῶν κειμένων στοὺς Ἱερούς Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος, πού ἀντιμετωπίζει τά ἐρωτηματικά καί τά προβλήματα τῆς καθημερινότητας, ἀνταλλάσσει ἀπόψεις «κατά τό δοκοῦν», δίχως νά ἀνοίξει τό θησαυροφυλάκιο τῶν Ἱερῶν Κανόνων καί δίχως νά συμβουλευτεῖ τήν ἀτίμητη ἐμπειρία τῶν ἁγίων Πατέρων μας. Καί προχωρεῖ σέ ψηφοφορίες καί σέ ἀποφάσεις, πού ἐκφράζουν-κατά τό πλεῖστον-τὴ θέληση τῆς κάστας ἢ τοῦ κλάμπ τῶν κοινῶν συμφερόντων ἢ τῆς κοινῆς ἰδιαιτερότητας.

Ἡ ἀγόρευση τῶν Συνοδικῶν-σέ ποσοστό ἐπικίνδυνης πλειοψηφίας-ἀποτελεῖ φτηνὴ ἐκφορὰ προσωπικῶν ἀπόψεων, κατὰ τὴν περίπτωσι, ἀποστασιοποιημένων καὶ ψυχρῶν. Καί, τὸ ἀκόμη χειρότερο, ἐπηρεασμένων ἀπὸ τὸ προσωπικὸ **modus vivendi**, ἀπὸ τὶς συμβατικές ἢ ἀνήθικες συμμαχίες, ἀπὸ τὸ γράδο τῆς προσωπικῆς ἀμάθειας, ἀπὸ τὴ φιλία ἢ τὴν ἐχθρότητα πρὸς τὰ πρόσωπα, πού εἰσάγουν τὸ θέμα, ἀπὸ τὴ σκοπιμότητα τῶν προσωπικῶν βλέψεων καὶ ἐπιδιώξεων. Σπάνια καὶ μόνο σέ περιπτώσεις, πού στίς Συνοδικές καθέδρες βρίσκεται πλειοψηφία σοβάρων καὶ μελετημένων Συνέδρων, οἱ ἀποφάσεις ἀποπνέουν ἀμερηληψία, προσεκτικὴ ἐπεξεργασία τοῦ θέματος καὶ χάραξη γραμμῆς, πού δέν ἐκτρέπεται στὴν προχειρότητα ἢ στὴ σκοπιμότητα.

Πολύ πιό ἐπικίνδυνα ἐκφράζεται καὶ ἐπιβάλλεται ἡ ἀμάθεια τῶν σύγχρονων ἀνώτατων ἐκκλησιαστικῶν λειτουργῶν κατὰ τὴν ἄσκηση τῆς δικαστικῆς ὑπευθυνότητος.

Ὅπως εἶναι σέ ὅλους γνωστό, τὰ παραπτώματα ἢ τὰ ἀδικήματα τῶν λειτουργῶν τῆς Ἐκκλησίας, τῶν Ἐπισκόπων τῆς, τῶν ἱερέων τῆς καὶ τῶν μοναχῶν τῆς, δικάζονται στὰ Ἐπισκοπικά καὶ στὰ Συνοδικὰ Δικαστήρια, πού λειτουργοῦν μέ βάση εἰδικὸ Νόμο καὶ μέ ὁδηγὸ κρίσις τοὺς Ἱερούς Κανόνες, πού μᾶς κληροδότησαν οἱ Οἰκουμενικές Συνοδικές διασκέψεις τῶν ἁγίων Πατέρων μας.

Στὰ ἐπισκοπικά Δικαστήρια κύριος καὶ κυρίαρχος δικαστὴς εἶναι ὁ Μητροπολίτης, ἐνῶ οἱ δυὸ ἱερεῖς, πού μετέ-

χουν ὡς μέλη, ἔχουν δικαίωμα λόγου, ἀλλὰ δέν ἔχουν δικαίωμα ψήφου. Στὰ πρωτοβάθμια καὶ στὰ δευτεροβάθμια Συνοδικὰ Δικαστήρια, μετέχουν μόνο Συνοδικοὶ Ἀρχιερεῖς καὶ ὁ διάλογος, ἡ κρίσις καὶ ἡ ἀπόφασις ἀπηχοῦν τὴ στάθμη τῆς ἐπισκοπικῆς τοὺς ἀξιοπρέπειας, τὴν Πατερικὴ καὶ τὴν Ἱεροκανονικὴ κατάρτισή τους, τὴν ἠθικὴ τους εὐαισθησία καὶ τὸ μέτρο ἀποστασιοποίησής τους ἀπὸ τὰ πρόσωπα, πού ἐμπλέκονται στὴν κρινόμενη ὑπόθεσις. Ὅταν οἱ προϋποθέσεις αὐτές ἀπουσιάζουν, σὲ σύνολό τους, ἢ ὅταν ἡ γνώσις τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ ἡ ἐκκλησιολογικὴ διδαχὴ τῶν Ἱερῶν Πατέρων-ἔστω μόνο αὐτές-βρίσκονται σέ φάσις θλιβερῆς ὑπανάπτυξης, ἡ δικαστικὴ διαδικασίᾳ καταντᾷ ἀγοραῖο φληνάφημα καὶ ἡ ἐκβασίς τοῦ φτηνοῦ διαλόγου ταλαντεύεται ἀπὸ τὴ σκληρὴ καταδίκη τοῦ ἀθώου, ἴσαμε τὴ θριαμβικὴ ἐπιβράβευσις τῆς βαρύτατης ἠθικῆς διαστροφῆς.

Δείκτες ἀψευδεῖς τῆς σύγχρονης ἐπισκοπικῆς ἀμάθειας προσφέρονται τὰ ποικίλα ἔντυπα-ὄχι λίγα-πού χαράσσονται ἀπὸ τὶς λεμφατικές γραφίδες μεγάλης μερίδας τῶν σημερινῶν ποιμένων. Φιλοδοχοῦν νὰ προβληθοῦν σὲ στίβο τῆς ἐπικαιρότητας καὶ νὰ κερδίσουν τὴν ἐμπιστοσύνη καὶ τὸ θαυμασμὸ τῆς πλατείας μάζας. Ἀλλὰ τὰ ἔντυπά τους-ἐμπνεύσεις τῆς ὑπανάπτυκτης παιδείας τους καὶ χαράγματα τῶν ἀδέξιων δακτύλων τους- πρὸς δίδουν τὴ φτώχεια τους. Δέν κατορθώνουν νὰ ξεπεράσουν, σέ στάθμη ποιότητος καὶ ἐνδιαφέροντος, τὰ φυλλά-

δια, πού εκδίδουν οι έξωραϊστικοί σύλλογοι των συνοριακών κωμοπόλεων. "Αλλωστε, οι ίδιοι οι άρθογράφοι τους και οι εκδότες τους Έπισκοποι, δείχνουν νά έχουν επίγνωση της ανεπάρκειας των κειμένων τους, γιατί φροντίζουν νά επικαλύπτουν τήν τραγική έλλειψη μέ μιά άφάνταστα φορτισμένη γκάμα φωτογραφιών τους. Τριάντα, ως σαράντα φωτογραφίες του κυρίαρχου Μητροπολίτη, πότε μέ τή μιά, τή χρυσοϋφαντη στολή του και πότε μέ τήν άλλη, τήν έμπλουτισμένη μέ πολυπρόσωπες, κεντημένες παραστάσεις, μεταποιοϋν τό, κενό σέ λόγο και γραφή, φυλλάδιο σέ φανταχτερή παρουσίαση και επίδειξη της δεσποτικής μόδας.

Βέβαια, αυτά τά φυλλάδια μήτε κατηχούν τό λαό, μήτε έλκύουν τούς «μακράν» στην αύλή της Έκκλησίας και στή χαρισματική άτμόσφαιρα της Εϋχαριστιακής Σύναξης, μήτε έπιλύουν άπορίες, σχετικές μέ τίς διακυμάνσεις του Συνοδικού κύρους ή μέ τίς άλυσιδωτές άνακατατάξεις του κοινωνικού χώρου. Δημιουργούν, ώστόσο, τήν ψευδαίσθηση στό συγγραφέα ή στόν εκδότη ή στόν φιλάρεσκα φωτογραφιζόμενο, ότι τό προφίλ του φωσφορίζει και γοητεύει τή ματιά και τήν καρδιά των μελών της έκκλησιαστικής του δικαιοδοσίας και όλόκληρης της Έκκλησίας της Έλλάδος.

Ή έκδηλη θεολογική πενία, πού χαρακτηρίζει τήν πλειοψηφία της σημερινής έπισκοπικής ήγεσίας και ή άνικανότητα δυναμικής πρόσβασής της στή σύγχρονη προβληματική καταντούν παράγοντες άνασχετικοί της κύ-

ριας ύπευθυνότητας των Έπισκόπων, πού χειροτονούνται και «καθίστανται» κεφαλές της τοπικής Έκκλησίας, ποιμένες και διδάσκαλοι, διάδοχοι των αγίων Άποστόλων και συνεχιστές του αγιαστικού και του διδακτικού έργου τους.

Κατά τίς νεώτερες έποχές, στους Μητροπολιτικούς και Έπισκοπικούς κύκλους τονίστηκε έμφαντικά τό άξίωμα και ή ύπευθυνότητα του ποιμένα, ως «άρχηγού» και «διοικητού» της ποιμνης. Καί άφέθηκε, σέ περιθωριακή προβολή, ως στοιχείο και καθήκον δεύτερης, μειωμένης ανάγκης, τό χρέος της διδασκαλίας, της χαρισματικής χειραγωγίας και κυκλοφορίας στους άνθώνες των Άγίων Γραφών, της άνανεωτικής υπέρβασης και άνύψωσης στό κλίμα και στίς έμπειρίες της Πεντηκοστής και της διάπλασης εύαίσθητης και έξαγιασμένης συνείδησης.

Οι Μητροπολίτες κάθονται ήγεμονικά στά γραφεία τους, δίνουν έντολές, υπογράφουν τόν μικρό ή τόν μεγάλο όγκο της ύπηρεσιακής άλληλογραφίας, έξαποστέλλουν έγκυκλίους, έπιβάλλουν ποινές, διαλέγονται μέ τήν πολιτική και τήν οικονομική ήγεσία και έφησυχάζουν, στή σκέψη και στην πεποίθηση, ότι άνταποκρίθηκαν στά άνοίγματα της άποστολής τους. Μερικοί, μάλιστα, από αυτούς, πού κατά τήν προεπισκοπική τους διαδρομή είχαν στρατευτεί στή γραφειοκρατία κάποιου έκκλησιαστικού παραρτήματος, συνεχίζουν νά εκπληρώνουν, μέ έπιμέλεια, τό γραφειοκρατικό σκέλος της ύπευθυνότητάς τους, αλλά δέν προβληματίζονται και δέν άναδέχονται τόν κόπο και τήν εύθύνη της συνεχούς και προσηκτικής διδαχής του λαού του Θεού.

Καί, μεταξύ σοβαρού και φαιδρού,

θά φέρω στή δημοσιότητα κάποιες απόπειρες διδασχής, οι οποίες αντί να ανοίγουν πνευματικούς ορίζοντες, ώ-
θουν σέ έκδηλώσεις, πού μειώνουν ή
καί γελοιοποιοῦν τόν, κατά περίπτω-
ση, ἐκκλησιαστικό ρήτορα καί τόν
ἀποδεικνύουν ἀνίκανο νά λειτουργή-
σει ὡς πνευματικός διδάσκαλος.

Κάποιοι Ἐπίσκοποι, ἀπρόθυμοι νά
καλλιεργήσουν τό κήρυγμα καί νά διευ-
ρύνουν τή διδασχή τους, κατά τό παρά-
δειγμα τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ἐπα-
ναλαμβάνουν κάθε χρόνο, στόν ἑορτά-
ζοντα Ναό, πού χοροστατοῦν γιά πολ-
λοστή φορά, τό ἴδιο κήρυγμα. Ἀρχί-
ζουν μέ τόν ἴδιο πρόλογο καί χιτίζουν
τήν ὁμιλία τους μέ τίς ἴδιες φράσεις.
Καί οἱ ἀκροατές, πού συνέπεσε νά
ἔχουν ἀκούσει κατά τόν περασμένο ἤ
καί κατά τούς προπερασμένους χρό-
νους τήν τυποποιημένη ὁμιλία, ἀρχί-
ζουν καί αὐτοί νά κανοναρχοῦν καί νά
ὑπενθυμίζουν τή φράση, πού συμ-
πληρώνει τό νόημα.

Ἄμα ξεφυλλίσει κανεῖς τά ἀπομνη-
μονεύματα τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, θά
ἀνακαλύψει τή χρυσή καί δυναμική δι-
ασύνδεση τῆς διοικητικῆς ὑπευθυνό-
τητας τοῦ Ἐπισκόπου, μέ τό Ἅγιο-
πνευματικό λειτούργημα τῆς διδασχῆς.

Κατ' ἀρχήν, ἡ ἐπιλογή τῶν ὅρων
«ποιμαντική» καί «ποιμήν», πού τρο-
χοδρομοῦν τήν προσοχή τοῦ ἀναγνώ-
στη ἤ ἀκροατή στούς ποιμένες τῶν ἁ-
λόγων προβάτων, δέ σηματοδοτοῦν,
περιοριστικά, τήν ποιμαντική ἐνασχό-
ληση στήν «ἀφ' ὑψηλοῦ» διοίκηση καί
διαχείριση τῆς ποιμένης καί στήν ἐξαγ-
γελία ἐντολῶν πρὸς τό βοηθητικό
προσωπικό. Κύριο ἔργο τοῦ ποιμένα
εἶναι ἡ προσωπική του φροντίδα γιά
τή βοσκή τῶν προβάτων του σέ λιβάδια

χλοερά καί ἡ ἐξασφάλιση συνθηκῶν,
πού θά τά βοηθήσουν στή γρήγορη καί
ὕγιεινή τους ἀνάπτυξη.

Σ' αὐτή τή σχέση ποιμένα καί ποι-
μνίου ἀναφέρεται ὁ ἴδιος ὁ Κύριος,
ὅταν μιλάει στό λαό γιά τήν ἀμεσότη-
τα τῆς παρουσίας Του ἀνάμεσα στό
πληθος καί τή θυσιαστική Του φρον-
τίδα γιά τήν καθεμίᾳ ὑπαρξη. Στό δέ-
κατο κεφάλαιο τοῦ κατά Ἰωάννη Εὐαγ-
γελίου βρίσκουμε τή συγκλονιστική
ἀποκάλυψη τῆς ἀμεσότητας καί τῆς
θερμότητας τῆς Ἀγάπης Του, πού τήν
ἀντιπαραβάλλει μέ τή φροντίδα τοῦ
ποιμένα: «Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμήν ὁ καλός,
καί γινώσκω τὰ ἐμά καί γικώσκομαι
ὑπὸ τῶν ἐμῶν, καθὼς γινώσκει με ὁ
πατήρ καὶ γὰρ γινώσκω τόν πατέρα καί
τήν ψυχὴν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προ-
βάτων» (Ἰωάν. ι' 14, 15).

Καί ὁ ἀπόστολός μας, ὁ Παῦλος, ὅχι
μιά, ἀλλὰ πολλές φορές ἀναφέρεται σ'
αὐτή τή σχέση καί τονίζει τό διπολικό
χρέος φροντίδας τοῦ ποιμένα γιά τό
λογικό ποιμνίό του.

Στήν πρὸς Ἐφεσίους Ἐπιστολή, ἐνῶ
ὁ Παῦλος κάνει διάκριση ἀνάμεσα στά
λειτουργήματα τοῦ «Ἀποστόλου», τοῦ
«Προφήτη» καί τοῦ «Εὐαγγελιστῆ»,
συνδέει καί συνενώνει στό ἓνα πρόσω-
πο καί στό ἓνα λειτούργημα τίς дуὲ
ἐνασχολήσεις, τήν ποιμαντική φρον-
τίδα καί τό διδακτικό ἔργο. Ὁ Θεός
ἔδωκε «τούς μέν ἀποστόλους, τούς δέ
προφήτας, τούς δέ εὐαγγελιστάς, τούς
δέ ποιμένας καί διδασκάλους» (Ἐφεσ.
δ' 11).

Τά χαρίσματα τοῦ «ἀποστόλου» τοῦ
«προφήτη» καί τοῦ «εὐαγγελιστοῦ»,
κατά τήν ἱστορική ἀνέλιξη καί πορεία
τῆς Ἐκκλησίας προσφέρθηκαν, ἐπιλε-
κτικά καί ἀποκλειστικά, σέ ὁρισμένα

πρόσωπα. Ἡ σύνθετη εὐθύνη τοῦ ποιμένα καί διδασκάλου, ἀνατέθηκε καί ἀνατίθεται-σέ διαδοχή ἀτελεύτητη-στόν κάθε ἐπίσκοπο, πού ἀναλαμβάνει νά συνεχίσει τή διακονία τῶν Μαθητῶν καί Ἀποστόλων τοῦ Κυρίου μας.

Καί στό βιβλίο τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων βρίσκουμε μιά ἄλλη ἀναφορά, ἰδιαίτερα συγκινητική καί ἀφυπνιστική. Μιλώντας ὁ ἀπόστολος Παῦλος στούς πρεσβυτέρους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐφέσου, ἀνοίγει τήν καρδιά του, τούς ἐμπιστεύεται ὅτι στά Ἱεροσόλυμα τόν περιμένουν δεσμά καί θλίψεις καί, μέ ἥρεμο ὕφος καί ἀπεριόριστη ἐπανάπαυση στό θεῖο θέλημα, τούς δίνει τίς τελευταῖες του συμβουλές. «...οὐδέν ὑπεστειλάμην τῶν συμφερόντων τοῦ μή ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καί διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ καί κατ' οἴκους, διαμαρτυρόμενος Ἰουδαίοις τε καί Ἑλλήσι τήν εἰς τόν Θεόν μετάνοιαν καί πίστιν τήν εἰς τόν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν... προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς καί παντί τῷ ποιμνίῳ ἐν ᾧ ὑμᾶς τό Πνεῦμα τό Ἄγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τήν ἐκκλησίαν τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ, ἣν περιποιήσατε διά τοῦ ἰδίου αἵματος... διό γρηγορεῖτε, μνημονεύοντες ὅτι τριετίαν νύκτα καί ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην μετά δακρύων νοουθετῶν ἕνα ἕκαστον...» (Πράξ. κ' 20-31).

Ὁ διαχωρισμός τῆς ποιμαντικῆς ἀπό τή διδασκαλία ἀποτελεῖ ἀκύρωση καί τῶν δυο κλάδων τῆς ἐπισκοπικῆς ἀρμοδιότητος. Γιατί ἡ ποιμαντική, πού δέν ἔχει θεμελιακό της στόχο τή διδαχή τῆς Ἀληθείας, δέ διαφέρει ἀπό τήν τυποποιημένη δημοσιοὑπαλληλική προσφορά ὑπηρεσιῶν. Καί ἡ στεγνή διδαχή, πού δέ συνοδεύεται ἀπό τήν ἀγαπητική φροντίδα γιά τήν πνευματική καλ-

λιέργεια καί τήν ἐνσωμάτωση στήν Εὐχαριστιακή Σύναξη, εἶναι στεγνός καί ἄκαρπος λόγος.

Ἀντίποδας ἐκφυλιστικός τῆς ποιμαντικῆς καί τῆς διδακτικῆς φροντίδας εἶναι ἡ πληθωρική ὀργάνωση τελετῶν, μέ τή στράτευση καί τή συμμετοχή ὁλοένα καί εὐρύτερου κύκλου Μητροπολιτῶν.

Τό τελετουργικό τῆς Ἐκκλησίας μας ἔχει πάντοτε ἕνα χαρακτήρα γιορταστικό καί θριαμβικό. Τό Σῶμα τῶν πιστῶν βιώνει ἀδιάλειπτα τή χαρά τῆς Ἀνάστασης καί τό θρίαμβο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐνάντια στίς δυνάμεις τοῦ σκότους. Ὅμως, αὐτός ὁ πανηγυρισμός δέν ἐπιτρέπεται νά ξεπερνάει τά ὅρια τῆς λειτουργικῆς σοβαρότητας, νά ἐμβάπτεται στή φιλαρέσκεια τῆς κοσμικῆς ἐπίδειξης καί νά ἐκπίπτει σέ συνθετικό κομμάτι κοσμικῆς, ἐπικοινωνιακῆς παρέλασης.

Τό κύριο καί καίριο στοιχεῖο, πού ἐπιβάλλεται νά πρυτανεύει κατὰ τίς γιορταστικές ἐκκλησιαστικές τελετές, εἶναι ἡ προσφορά ὁλόψυχης λατρείας στό Πρόσωπο τοῦ Θεοῦ καί Πατέρα, ὁ διακριτικός σεβασμός στούς ἀγίους, πού τά ἀθλήματά τους καί ἡ ἀγιότητά τους ἐπανερχονται στό προσκίνητο, μέ τήν εὐκαιρία τοῦ γιορτασμοῦ τῆς μνήμης τους καί ἡ κατάθεση τῆς λαχτάρας καί τῆς ἀπόφασης νά στρατευτοῦμε σέ συμπορεία, πλάϊ τους, σέ ἄμεση κοινῶνία μέ τά χαρίσματα τῆς ψυχῆς τους.

Τά πολλά κουδουνίσματα τῶν ἀρχιερατικῶν σάκων, ὁ ἐπίμονος χτύπος τῶν ράβδων στό κατάστρομα τοῦ δρόμου καί ἡ ἐπίδειξη τῆς χρυσοστόλιστης αὐτοκρατορικῆς μίτρας στά παρατα-

γμένα πλήθη, δέν είναι λειτουργική τελετή, προέκταση της Εύχαριστιακής Θυσίας και της μυστικής συνένωσης στο Σώμα του Ίησου Χριστού. Είναι αὐτάρεσκη, φαρισαϊκή παρέλαση *«ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν»* (Ματθ. στ' 5), μέ στόχευση τήν ἐπίδειξη καί τόν ἐντυπωσιασμό.

Βασικός πυρήνας σέ κάθε γιορταστική σύναξη εἶναι ἡ πνευματική οἰκογένεια, πού συγκροτεῖ τήν τοπική Ἐκκλησία. Ὁ Ἐπίσκοπος-πατέρας καί ποιμένας, οἱ ἱερεῖς του, ἀδελφοί του καί συλλειτουργοί του καί ὁ λαός τῆς Ἐπαρχίας του, πού εἶναι τὰ «πρόβατα τῆς ποίμνης» του καί τὰ πνευματικά του παιδιά. Ὅλοι αὐτοί, σέ μιά κοινωνία ἀγάπης, *«σπουδάζοντες τηρεῖν τήν ἐνότητα τοῦ Πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης»* (Ἐφεσ. δ' 3), λιτανεύουν καί δοξολογοῦν τόν κοινό Οὐράνιο Πατέρα καί καταθέτουν στά πόδια Του τήν πιστότητα καί τήν εὐγνωμοσύνη τῆς ψυχῆς τους.

Ἡ παρουσία ἄλλων Ἐπισκόπων, κατά τίς γιορταστικές τους τελετές, εἶναι ἀσχετὴ καί δίχως ἰδιαίτερο νόημα. Ἀποτελεῖ πληθωριστικὴ ἐπισυναγωγή χλιδῆς, πού ἀντὶ νά προσθέτει ἀγιοπνευματικά δωρήματα, φορτίζει τήν ἀτμόσφαιρα μέ κοσμικὴ ματαιότητα.

Ἄν κανεὶς παρακολουθήσει, ἀπὸ πρὸ κοντὰ τήν ὀργάνωση καί τήν ἐκδίπλωση τῶν πυκνῶν πολυαρχιερατικῶν τελετῶν, θά νοιώσει βαρυθυμία, ἂν ὅχι ἔκρηξη συνειδησιακῆς ἀντίστασης.

Μιά παρέα, ἀνώτατων λειτουργῶν τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀπίθανα πολυάρθρη, προκαλεῖ ἐντυπώσεις καί ἀντιδράσεις ἀρνητικές. Μὲ τίς κινήσεις τους καί τίς ἐμφανίσεις τους δείχνουν νά

ἔχουν, ἀπὸ συμφώνου, ἔτοιμες τίς βαλίτσες, μέ τὰ πανάκριβα ἄμφια καί μέ ὅλα τὰ φανταχτερά συμπληρώματα. Καί, δίχως νά κουράζονται ἢ νά παρακλύουν τόν τουριστικὸ ὄργασμό τους οἱ πολυεπίπεδες ἀπασχολήσεις τους καί οἱ εὐθύνες τους, ταξιδεύουν ἀπὸ πόλη σέ πόλη, ἀπὸ πανήγυρη σέ πανήγυρη, ἀπὸ λιτανεία σέ λιτανεία *«ἀνά τὰς ὁδοὺς»* τῶν κεντρικῶν, ἐπαρχιακῶν πόλεων καί ἀνά τίς στενωπούς τῶν μικρῶν οἰκισμῶν, ὅπου λανσάρουν ἐπιδεικτικά τό ἡγετικὸ τους ἀνάστημα καί τόν πλοῦτο τῶν δεσποτικῶν τους ἐξαρτημάτων. Ξένοι καί ἄσχετοι στό πλῆθος τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπαρχίας, πού ἐπισκέφθηκαν χθές. Ἀγνωστοὶ στό λαό, πού τόν χαιρετοῦν σήμερα. Ψυχροὶ καί ἀδιάφοροὶ στή χαρά καί στὸν πόνο τῆς ἀνθρώπινης κοινότητος, πού σκοπεύουν νά τήν ἐπισκεφθοῦν αὔριο ἢ μεθαύριο. Κρύο καί σχεδὸν περιφρονητικὸ καί τό κλίμα τῆς ὑποδοχῆς τους. Ἀδιάφοροὶ οἱ ἀνθρωποὶ στὶς πυκνὲς εὐλογίες τους. Καί τὰ ἐρωτηματικά ἢ τὰ ὑπονοούμενα, πού ἀνταλλάσσονται κατά τίς καφενοβίες συνδιαλέξεις τους, πολλὰ καί ἀναπάντητα.

Στὴ δομὴ καί στήν πράξη τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τό συλλειτουργοῦ τῶν Ἐπισκόπων ἀποτελεῖ μιά ἐξαίρεση, φορτισμένη μέ ἰδιαίτερο νόημα. Πραγματοποιεῖται σέ περίπτωση Συνοδικῆς Διάσκεψης, γιὰ νά δηλώσει καί νά διακηρύξει, πρὸς κάθε κατεύθυνση, τὴ σύμπνοια τῶν διαδόχων τῶν ἀγίων Ἀποστόλων, τήν κοινὴ πίστη τους καί τήν ὁμόψυχη συνάντησή τους στήν Εὐχαριστιακὴ λατρεία καί διατήρηση τῆς ἐνότητος τοῦ ἑνὸς ἐκκλησιαστικοῦ Σώματος, πού εἶναι Σώμα τοῦ Ἰησοῦ

Χριστοῦ, μέσα στίς πυκνές ἀνακατατάξεις τοῦ κοινωνικοῦ περιγυροῦ.

Ὅταν ἡ ἀρχή αὐτή λησμονεῖται, ὅταν ἡ μαρτυρία γιά τήν «ἐνότητα τῆς πίστεως» καί γιά τήν «κοινωνία τοῦ Ἀγίου Πνεύματος» ἐκφυλίζεται καί μεταποιεῖται σέ θορυβώδη περιθωριακά πανηγύρια, στά ὁποῖα προσέρχεται καί αὐτοδιαφημίζεται ὁ μόνιμα συγκροτημένος καί περιφερόμενος ἐπισκοπικός θιάσος, τότε τό δυναμικό μήνυμα τῆς Εὐχαριστιακῆς ἐνότητας κυριολεκτικά περιφρονεῖται ἢ διασύρεται. Καί ἡ εἰκόνα, πού προβάλλεται στό συναγμένο πλῆθος, δέ διαφέρει καθόλου ἀπό τίς προκλητικές ἐσπερίδες τῶν ἔραστων τοῦ πλοῦτου καί τῆς χλιδῆς.

Πρέπει νά ἐπισημανθεῖ ἐμφαντικά, ὅτι ἡ περιφορά τοῦ ὁμότροπου ἐπισκοπικοῦ θιάσου ἀπό ἐπαρχία σέ ἐπαρχία καί ἀπό πανήγυρη σέ πανήγυρη δέν ἰσχυροποιεῖ τήν Ὁρθόδοξη συνείδηση τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ οὔτε τόν ἐμπλουτίζει μέ γνήσια ἐκκλησιαστικά βιώματα. Ἀντίθετα, τοῦ δημιουργεῖ ἔντονο προβληματισμό καί συνειδησιακή ἀναστάτωση. Διερωτῶνται ὅλοι, πότε αὐτοί οἱ Ἐπίσκοποι προλαβαίνουν νά ἀσχοληθοῦν μέ τά θέματα τῆς Μητροπολιτικῆς τους περιφέρειας καί μέ τίς χαρές ἢ τίς πίκρες τοῦ ποιμνίου τους; Ὅταν ἀπορροφῶνται καί ἀναλίσκονται σέ κίνηση καί σέ πανηγυρισμούς, πῶς εἶναι δυνατό νά ἐξασφαλίσουν τόν ἀπαραίτητο χρόνο καί τήν ψυχική νηφαλιότητα, γιά νά ἀσκήσουν ἀπρόσκοπτα τό ποιμαντικό τους καθήκον; Νά διδάξουν, μέ διακριτική ἐπιμέλεια, τόν ἀδίδακτο λαό τους; Νά τρέξουν «ἐπὶ τά ὄρη», γιά νά συναντήσουν τό «πλανημένο πρόβατο»; (Ματθ. ιη' 12). Νά σκύψουν στό κρεβάτι τοῦ ἁρ-

ρωστου καί νά τοῦ προσφέρουν τήν ἐλπίδα καί τήν παρηγορία;

Οἱ Μητροπολίτες τῆς περιφορᾶς καί τοῦ πανηγυρισμοῦ ἐκθέτουν, σέ διαδοχικές ἐμφανίσεις, τήν ἄμετρη χλιδή τους, πού συχνά εἶναι προβολή τοῦ περιουσιακοῦ καί χρηματικοῦ πλοῦτου τους καί τήν ἡγετική τους ταυτότητα, ἀλλά δέν προσφέρουν στόν ἑαυτό τους τήν ἐπανάπαυση, ὅτι ὡς δοῦλοι Ἰησοῦ Χριστοῦ «ἐποίησαν πάντα τά δι-αταχθέντα» (Λουκ. ιζ' 10).

Ἡ συνέχεια στό ἐπόμενο φύλλο

Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Δεκαπενθήμερο Δελτίο

Ἐκκλησιαστικῆς Ἐνημέρωσης

Κωδικός 2360

Ἰδιοκτῆτης - Ἐκδότης

ὁ Μητροπολίτης

Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος

ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Διεύθυνση

19011 Αὐλῶν Ἀττικῆς

Τυπογραφεῖο Κωνσταντίνου Σανιδᾶ

Ἰωαννίνων 6, Μοσχάτο

ISSN 1790-482X

Πρός νέους Ἀγῶνες

Τό διαδικτυακό Πρακτορεῖο Ἐκκλησιαστικῶν Εἰδήσεων rom-fea.gr δημοσίευσε στίς 8/1/09 στήν ἱστοσελίδα του συνέντευξη, πού πῆρε ἀπό τό λόγιο Ἀρχιμανδρίτη Τύχωνα, ἡγούμενο στήν Ἱ. Μ. Σρέ-τενσκυ στή Μόσχα. Ἐνα ἀπό τά ἐρωτήματα τῆς συνεντεύξεως ἀφο-ροῦσε τή σημερινή κατάσταση τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἀπάντηση ἔχει ἐνδιαφέρον: «Ἀκόμα πρὶν ἀπό 20 χρόνια, τό 1988, στή Μόσχα ἦταν περίπου 40 ναοί καί οὔτε ἓνα μοναστήρι. Σήμερα στήν πρωτεύ-ουσα λειτουργοῦν 700 ναοί καί 10 Ἱερές Μονές καί ὅλοι γεμάτοι ἀπό πιστούς. Αὐτό εἶναι ἓνα μόνο παράδειγμα, τῆς Μόσχας. Ἐάν ἀ-ναφερθοῦμε σ' ὁλόκληρη τή Ρωσι-κή Ἐκκλησία, σήμερα ὑπάρχουν 157 ἐπαρχίες μέ 29.268 ἐνορίες (τό 1988 ἦταν 76 ἐπαρχίες μέ 6.893 ἐνορίες ἀντίστοιχα), τελοῦν τή δι-ακονία τους 203 ἀρχιερεῖς (τό 1988 ἦταν 76). Συνολικός ἀριθμός τῶν

κληρικῶν τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας (ἱερεῖς καί διάκονοι) εἶναι 30.670 καί ἔχει τετραπλασιαστεῖ ἀπό τό 1988. Ὁ ἀριθμός τῶν Ἱερῶν Μονῶν αὐξήθηκε 38 φορές καί τώρα ἔ-χουμε 850 ἐνῶ πρὶν ἀπό 20 χρόνια 22. Οἱ θεολογικές σχολές ἀπό τρεῖς ἔγιναν 87, τά κυριακάτικα ἐκκλη-σιαστικά σχολεῖα (σ.σ. κατηχητικά) πρὶν 20 χρόνια δέν ὑπῆρχαν κα-θόλου ἐνῶ τώρα εἶναι πάνω ἀπό 11.000, κτλ».

Ὁ πιστός Χριστιανός νιώθει χαρά γιά τήν ἀναγέννηση τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, καί δοξο-λογεῖ «τόν Θεό ἡμῶν τόν ποιοῦν-τα θαυμάσια μόνον», καί στίς μέ-ρες μας. Ὅμως, οἱ κενές θριαμ-βολογίες ἀπάδουν πρὸς τήν πνευ-ματική συγκρότηση καί τή συναι-σθηση εὐθύνης, πού πρέπει νά ἔχει ἓνα μέλος τῆς Ἐκκλησίας. Κάθε γνήσιος Χριστιανός ποθεῖ δια-καῶς καί δέεται γιά τήν πραγμά-τωση τοῦ θείου θελήματος στόν

κόσμο. Καί σέ κάθε ἐποχή ἔχει μπροστά του τό ἐρώτημα: ποιές εἶναι οἱ συνθήκες, κάτω ἀπό τίς ὁποῖες πρέπει νά κινηθεῖ ἡ Ἐκκλησία γιά νά δώσει μαρτυρία Χριστοῦ σήμερα; Ἡ ἐμπειρία τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας μᾶς δίνει πολλά μηνύματα σχετικά μέ τήν μαρτυρική πορεία τῆς πίστεως στό σύγχρονο κόσμο.

Πίσω ἀπό τή λάμψη τῶν ἀριθμῶν ὑπάρχει ἓνας ἀσύγκριτα μεγαλύτερος πλοῦτος γιά τή σύγχρονη Ρωσική Ἐκκλησία. Εἶναι τό νέφος τῶν μαρτύρων καί ὁμολογητῶν Τῆς, πού ἄθλησαν μέσα στόν 20ό αἰώνα. Ὅρθά τό τονίζει αὐτό ὁ π. Τ.: *πίσω ἀπό τούς ἀριθμούς εἶναι «οἱ προσευχές τῶν Ρώσων νεομαρτύρων», εἶναι «ὁ ρωσικός ὀρθόδοξος λαός ὁ ὁποῖος παρά τούς φοβερότατους διωγμούς δέν ἀπώλεσε τήν πίστη του, δέν πρόδωσε τήν Ὁρθοδοξία του πού ἔλαβε ἀπό τό Βυζάντιο πρὶν 1000 χρόνια».* Ἡ 70ετής ἀντίσταση τῶν Ρώσων πιστῶν στόν ἐπιθετικό ἀθεϊσμό εἶναι ὄντως ἡ πειστικότερη ἀπάντηση γιά τήν ἀλήθεια τῆς πίστεως. Τόσα χρόνια τό ἄθεο καθεστῶς δέν ἐπέτρεπε τήν κατήχηση οὔτε μέσα στήν Ἐκκλησία, ἐνῶ ἡ ἀθεΐα διδασκόταν σ' ὅλα τά σχολεῖα ὑποχρεωτικά! Καί ποιό ἦταν τό ἀποτέλεσμα; Τό βλέπουμε σήμερα. Δύο γεννιές Ρώσων πέρασαν μέσα ἀπό ἔντονη ἀθεϊστική παιδεία καί

προπαγάνδα, καί ὁμως σήμερα γεμίζουν τίς Ἐκκλησίες.

Ὅλα αὐτά τά χρόνια, οἱ πιστοὶ στή Δύση δέν βιώσαμε ἀνοικτό διωγμό. Οὔτε τώρα βιώνουμε. Παρά ταῦτα ἡ Ἐκκλησία κάθε ἄλλο παρά καλοδεχούμενη εἶναι. Διαχρονικό σημεῖο ἀντιλεγόμενο, εἶναι πάντα στό στόχαστρο ὑπονομευτῶν καί ὀρκισμένων ἀκτιβιστῶν τῆς ἀθεΐας. (Ἴσως τό ἐπόμενο στάδιο ἀγῶνα γιά τούς ἀδελφούς μας Ρώσους πιστούς θά εἶναι νά κρατήσουν τήν παρακαταθήκη τῶν μαρτύρων τους τοῦ 20οῦ αἰώνα ζωντανή στόν 21ο αἰώνα, σέ καιροὺς καταθόνιας «ἀνεξιθρησκείας»). Οἱ κράχτες τῆς ἀθεΐας πλεονάζουν στίς μέρες μας. Σ' ὅλο τό δυτικό χριστιανικό κόσμο ἡ ἀθεΐα ἔχει διαποτίσει ὅλα τά κοινωνικά στρώματα. Κατάφερε νά ἐλέγχει σέ μεγάλο βαθμό τήν ἐνημέρωση καί τήν παιδεία τοῦ λαοῦ.

Βλέπουμε τά ΜΜΕ νά προβάλλουν σά μεγάλο ὁραματιστή ὅποιον διατυπώσει ἀμφιβολίες γιά τήν ὑπαρξη προσωπικοῦ Θεοῦ Δημιουργοῦ. Νά ἐξυμνοῦν, σά σοφὸ ἐπιστήμονα, ὅποιον ἐκφράζει δοξασίες, πού θέλουν τόν ἄνθρωπο νά μὴν ἔχει ἄλλο ἄνοιγμα ζωῆς ἔξω ἀπὸ τό πλαίσιο τῶν νόμων τοῦ ζωϊκοῦ βασιλείου, στό ὁποῖο βρέθηκε ὡς προϊόν ἐξελικτικῶν διαδικασιῶν. Νά κατατάσσουν στοὺς εὐεργέτες τῆς ἀνθρωπότητας ὅποιον,

χωρίς ἴχνος σεβασμοῦ στήν ἱερότητα τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς, ἐπεμβαίνει βίαια στό ἔμβρυο, πού κυοφορεῖται. Ἀντίθετα, ἂν κάποιος διακηρύξει πίστη στήν ἀλήθεια καί τό ἦθος τοῦ Εὐαγγελίου, θά χαρακτηριστεῖ ἄτομο ἀνελεύθερο, ἀναίσθητο, ἀνεύθυνο. Οἱ ἀπόψεις του θά χλευαστοῦν ὡς γραφικές καί θά ριχτοῦν στόν κάλαθο τῶν ἀχρήστων. Ἰσως θεωρηθοῦν ἀκόμα καί ἐπικίνδυνες γιά τήν παγκόσμια εἰρήνη!

Τά ἐκπαιδευτικά συστήματα τοῦ πάλαι ποτέ χριστιανικοῦ κόσμου ἐξ ἄλλου, κόβονται πάνω στά χνάρια ἐνός ἰσοπεδωτικοῦ μοντέλου, πού χωράει, λένε, ὅλα τά ἔθνη, τίς παραδόσεις, καί τίς θρησκείες χωρίς θρησκευτικές μισαλλοδοξίες! Μέγα ψέμα. Καμιά ἰδιαιτερότητα λαῶν δέν γίνεται σεβαστή. Στή μεταμοντέρνα κουλτούρα τῆς ἐποχῆς μας μόνον ἓνα «ἰδανικό» καλλιεργεῖται: ὁ ἀτομοκεντρικός εὐδαιμονισμός. Εἶσαι ἐλεύθερος νά πρεσβεύεις ὅ,τι θέλεις, ἀρκεῖ νά θύεις στό βωμό τοῦ μαμωνᾶ, τοῦ διεθνοῦς ἱερατείου τοῦ πλούτου, τῶν μεγιστάνων τοῦ καταναλωτισμοῦ, πού πωλοῦν «παραδείσους» ἀτέλειωτων ἐγωκεντρικῶν ἀπολαύσεων... σέ «τιμές εὐκαιρίας»!

Στή Δύση ἀναμασιοῦνται σήμερα ἐκεῖνα ἀκριβῶς τά κηρύγματα καί συνθήματα, πού χρεοκόπησαν

στή Ρωσία τοῦ 20οῦ αἰώνα. Βλέπουμε σέ πολλές πρωτεύουσες τῆς «χριστιανικῆς» Εὐρώπης μειοψηφικές συσπειρώσεις ἀθέων νά προβάλλουν τά «πιστεύω» τους καλώντας τοὺς συμπολίτες τους νά συμμετάσχουν στή «χαρά» τους. Π.χ. στό Λονδίνο κάποια «Βρετανική Ἐνωση Ἀνθρωπιστῶν», πῆρε τήν ἄδεια καί ἀνάρτησε σέ 800 διώροφα λεωφορεῖα τό σλόγκαν «*Πιθανόν ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ Θεός. Μὴν ἀνησυχεῖτε λοιπόν καί χαρεῖτε τή ζωή*». Ἡ εἶδηση προβλήθηκε ἀπὸ τόν Τύπο καί στή χώρα μας μέ διθυραμβικά σχόλια, σά κορυφαῖο τάχα ἐπίτευγμα κοινωνικῆς ἀπελευθερώσεως, σά μαστίγωμα στήν πολεμόχαρη μονολιθική ἠθική τῶν θρησκείων, πού μακελεύει τάχα τόν κόσμο! (βλ. Π. Μανδραβέλης, «Καθημερινή» 8 καί 15/2/09).

Τό σύνθημα, ὅπως ἦταν ἀναμενόμενο, προκάλεσε ἀντιδράσεις πολλῶν πιστῶν. Τό ἐνδιαφέρον εἶναι ὅτι μεταξὺ αὐτῶν ὑπῆρξαν καί πολλοί Ρῶσοι, πού κατοικοῦν στή Βρετανία. Τό σύνθημα τῶν «ἀνθρωπιστῶν» ὅτι ἡ πίστη στό Θεό πνίγει τή χαρά τῆς ζωῆς τοὺς ἐξόργισε. Ἡ δική τους ἐμπειρία, θησαυρισμένη μέσα ἀπὸ δεινές διώξεις, βεβαιώνει ἀκριβῶς γιά τό ἀντίθετο: ἡ πίστη στό Θεό δίνει χαρά. Μέ τήν εὐλογία λοιπόν τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας ἀπ' τό Λονδίνο καί τή Μόσχα, ζήτησαν τήν ἄδεια

νά αναρτήσουν και αυτοί τό δικό τους σύνθημα: «ΥΠΑΡΧΕΙ Θεός. Μήν ἀνησυχεῖτε. Χαιρεῖτε τή ζωή». Πῶς ἀλλάζουν οἱ καιροί! Πρίν ἀπό μία γενιά ἡ Ρωσία ἦταν τό προπύργιο τοῦ ἀθεϊσμοῦ. Σήμερα Ρῶσοι πιστοί δίνουν ὁμολογία πίστεως στό δυτικό «χριστιανικό» κόσμο!

Ἡ Ἐκκλησία μας εἶναι ἀνάγκη νά θωρακίσει τούς πιστούς ἐναντι τῶν ἐπιθέσεων τῆς ἀθεΐας. Πρέπει νά κατηχήσει τό ποίμνιο. Σημειώνουμε τήν πληροφορία, πού δίνει πύό πάνω ὁ π. Τ.: «τά κυριακάτικα ἐκκλησιαστικά σχολεῖα πρίν 20 χρόνια δέν ὑπῆρχαν καθόλου ἐνῶ τώρα εἶναι πάνω ἀπό 11.000». Ἡ Ἐκκλησία δηλαδή στή Ρωσία δέν περιμένει ἀπό τό κράτος νά διαπαιδαγωγήσει θρησκευτικά τόν Ὁρθόδοξο λαό. Ἀναλαμβάνει ἡ ἴδια τήν κατήχησή του. Ἡ Ρωσία, μία μεγάλη δύναμη μέ γεωπολιτι-

κές βλέψεις, καλύπτει ἐκτεταμένες περιοχές μέ πληθυσμούς πολλῶν ἐθνοτήτων, θρησκείων, παραδόσεων. Ἡ ἡγεσία της, ἄν καί προσηλωμένη στήν Ὁρθοδοξία, δέν μπορεῖ νά ἀγνοήσει αὐτό τό γεγονός. Ὁ Ρῶσος πρωθυπουργός Πούτιν, συγχαίροντας τό νέο Πατριάρχη Μόσχας, δέν ὑποσχέθηκε προνόμια καί τιμές γιά τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Ζήτησε βοήθεια. «Τό κράτος», εἶπε, «πιστεύει στήν ὑποστήριξη τῆς Ρωσικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας γιά τήν ἀναγέννηση τῆς Ρωσίας σέ μία πολυεθνική, πολυδογματική χώρα» (romfea.gr, 3/2/09).

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ὅπου γῆς, ἔχει χρέος καί μπορεῖ νά πορευθεῖ αὐτοδύναμη τό δρόμο Της, γιά τή σωτηρία τοῦ κόσμου.

Ε. Χ. Οἰκονομάκος

Ἡ «Ἐλεύθερη Πληροφόρηση» στό διαδίκτυο.

Διεύθυνση: el-pliroforisi.gr

Καί οἱ Ἐκδόσεις «Σπορά» στό διαδίκτυο

(γιά μία γνωριμία μέ τό συγγραφικό ἔργο τοῦ

Μητροπολίτου Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος Νικοδήμου)

Διεύθυνση: spora.gr